

Luceafarul

Geniul in poezia lui Eminescu apare in mai multe ipostaze-- Cea faustiana, insetat de cunoastere ca in Scrisoarea I, Batranul dascal sau Sarmanul Dionis din nuvela cu acelasi nume.

- Cea byroniana, romanticul erou Toma Nour in Geniu
- Cel politic, Mircea cel Batran, din Scrisoarea a III-a, fauritor al destinului neamului sau, dar si Cezarul ce trece in faeton de gala pe malurile Serei meditand schopenhaurian la impietirea nedreptatii in lume, la raul universal. Motivul apare si in Glossa, Oda in metru antic, Floare albastra.

"Eminescu este si va ramane cea mai inalta inspiratie a inteligentei romanesti" - Maiorescu.

"Eminescu este omul deplin al culturii noastre" - Noica.

Luceafarul este arhetipul geniului, reliefand alegoric incompatibilitatea dintre el si muritorii obisnuiti, intre geniul neinteles si societatea meschina. Tanjind dupa o alta lume, Hyperion, faptura cea dintai, vesnica minune coboara in cercul stramt al lumii pamantene pentru o ora de iubire - o aspiratie inversa a celei umane, care se indreapta spre astrii si mult mai dramatica.

Cheia poemului este data chiar de poet in manuscris: i-am dat acest inteles alegoric. Geniul nu poate fi fericit si nu poate ferici pe nimeni. Nu are moarte, dar nici noroc.

Poemul lirico-filozofic, cu elemente epice si dramatice ajunge, pornind de la povestea de iubire dintre astru si o pamanteană, fiinte din lumi incompatibile, la drama omului de geniu in lumea comuna. Este o intruchipare romantica a geniului ca la Holderlin (poet german romantic), Lermontov, Baudelaire, Alfred de Vigny. Basmul Das Madchen in den goldenen Garten, cules de Richard Kunisch si mitul Zburatorului constituie radacinile folclorice.

Poemul se deschide cu o formula specifica basmului "A fost odata" ce lanseaza povestea de iubire intr-un timp nedeterminat. Imaginea fetei este de mare frumusetate, redată prin superlativ absolut "o prea frumoasa fata". Se releva unicitatea "una la parinti," asemanata elementelor eterne: "fecioara intre sfinti / luna intre stele." Castelul negru cu umbra sa poate fi simbol al destinului uman si ia viata in cadru nocturn, aspirand spre inalt. Ca un Zburator, Luceafarul ii umple sufletul de dor. Marea sugereaza nemarginire, infinit, iar intalnirile se petrec in regim oniric, in somn, ea invocandu-l printr-o formula de descant:

Cobori in jos, luceafar bland, Alunecand pe-o raza, Patrunde-n casa si in gand si viata-mi lumineaza!

Personajele nu sunt concrete ca existente, ci simboluri - o lirica a mastilor, a rolurilor, poetul fiind regasit in fiecare dintre ele.

Luceafarul apare sub doua nume. Ea, ca de altfel nimeni din lumea terestra, nu-i cunoaste numele. Demiurgul ii spune clar Hyperion, semn al apartenentei sale la acea lume de sus. Demiurgul si

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Catalin sunt doi poli opusi ai acestui univers cu doua lumi diferite: una cosmica, astrala, infinita (spatiu), eterna (timp) si cea de jos, terestra, marginita si efemera. Lumea oamenilor este sub semnul norocului.

Catalina apare si ea in doua ipostaze: in raport cu Luceafarul este o prea frumoasa fata fara nume. Catalin o cunoaste, o identifica, ii spune Catalina, caci apartine lumii lui, alcatuind o pereche potrivita, comuna. Noaptea si visul o inalta, devine superioara ei insesi. Ea are o dubla natura: ziua fiind o fata obisnuita, prozaica realizeaza imposibilitatea de a ajunge la inaltimea idealului "se inalta tot mai sus / ca sa nu-l pot ajunge." intre geniu si lumea obisnuita exista mereu prapastia (romantica) "in veci il voi iubi / si-n veci va ramanea departe."

Catalin este omul obisnuit, traind dupa legile simple ale lumii terestre, caci amandoi "vom fi cuminti / vom fi voiosi si teferi." Demiurgul, prototip ideal, este omniscient, incorporand ideea vesniciei. Se face o distinctie neta intre aceasta existenta si cea dusa sub semnul timpului, al perisabilitatii. Discursul pe care il tine luceafarului seamana cu Glossa - o lectie etica indemnand la neparticipare, liniste, ataraxie stoica (liniste suprema).

Din punctul de vedere al structurii compozitionale, are 98 de catrene si 392 de versuri, remareandu-se patru parti subordonate planului universal - cosmic si uman - terestru.

PARTEA I (strofele 1-43) reuneste cele doua planuri ce aspira unul spre celalalt, ca in vechile legende in care cerul se saruta cu pamantul. Insumand contrariile moarte - viata, Luceafarul se naste o data din cer si din mare, ipostaza neptunica, inger - geneza, si a doua oara din noapte si soare, ipostaza plutonica, demon -apocalipsa. Metamorfoza este un procedeu romantic.

Chemarile lui sunt invitatii la nemurire, dar ea este inspaimantata si vede in eternitatea pe care el i-o ofera moartea, caci numai ea este eterna ca nemurirea. Fiinta umana nu poate iesi din durata, si fiorul vesniciei o sperie. Esenta astrala a geniului este sugerata si prin capacitatea enorma de a iubi. El este geniul contemplativ, dar si titan activ, razvratit impotriva ordinii prestabilite. El poarta semnele mortii, desi a luat chip de om. Mort frumos cu ochii vii, ce scanteie-n afara, vanat giulgi, negru giulgi, fata alba ca de ceara, brate marmoreene. Ora de iubire devine o metafora a vietii finite. In ambele dati ea refuza "pe calea ce-ai deschis n-oi merge niciodata" si el este gata sa-si lepede nemurirea.

PARTEA II (stofele 44-64) este subordonata planului terestru, In partea intai apare un spatiu ireal de poveste, timp al visului anistoric. Fata din castelul de la marginea marii vine la fereastra -spatiu al deschiderii spre infinitul simbolizat de mare si de cer, iar oglinda simbolizeaza un spatiu al trecerii, cei doi vorbind in somn.

Fata isi pierde unicitatea si intra in categorie, prih acceptarea iubirii pamantesti a pajului, numele fiind sugestive. Acum cuplul se realizeaza. El isi incearca norocul, iubirea fiind un joc care se invata "ti-oi arata din bob in bob amorul, ci numai nu te mania si stai cu binisorul." Se accentueaza antiteza dintre marele univers cosmic si micul univers domestic. Tonul devine sagalnic, sprintar, iar limbajul este popular, incarcat de expresii ca: bat-o vina, arz-o focu'.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

PARTEA III (strofele 65-85) e subordonata planului universal cosmic. Este redat zborul luceafarului catre punctul zero al creatiei, o calatorie inversa pe axa timpului. El redevine spirit pur, gand purtat de dor. Hyperion in greaca inseamna cel care calca deasupra. Ca in La Steaua, timpul se consuma altfel in cosmos. "Porni luceafarul. Cresteau / in cer a lui aripe / si cai de mii de ani treceau in tot atatea clipe."

Imaginile materializeaza abstractiile, haosului atribuindu-le vai in care cresc lumini. Infinitul, neantul, abisul uitarii redau un pastel cosmic surprinzator: "Nu e nimic si totusi e o sete care-l soarbe / e un nimic asemenea / uitarii celei oarbe." Este o zona prespatiala si pretemporala. Neantul, haosul este stapanit de groaza propriului vid, a golului din inceputuri.

Drumul luceafarului este un drum al cunoasterii, o calatorie regresiva in timp, nu exista punct de reper, timpul si spatiul nu s-au nascut inca. Distantele se masoara in ani-lumina. Metafora "fulger neintrerupt" reda viziunea miscarii. Demiurgul este creatorul universului si locuieste acolo unde a fi si a nu fi este totuna. Hyperion il roaga pe creatorul suprem sa il absolve de vesnicie, dar cererea lui este de neinteles pentru Demiurg. El este o parte a unui tot si a-i intrerupe existenta ar insemna anihilarea creatiei inesi. Antiteza dintre cele doua lumi este puternica, ei au doar "stele cu noroc si prigoniri de soarte / noi nu avem nici timp nici loc / si nu cunoastem moarte." Demiurgul ii propune destinul cantaretului, al conducatorului de osti, dar moartea nu se poate. Din locul venit din cer, loc al ordinii, priveste spre pamant. Castelul nu mai exista, apar codrul, padurea de tei, narcotizanta. PARTEA IV (strofele 86-98) este subordonata ambelor planuri. Se remarca din nou antiteza romantica intre imaginile paradiziace ale universului teluric in contrast cu haosul cosmic.

Intr-un crang, sub sirul de tei, in lumina lunii, in misterul naturii ii vede pe cei doi indragostiti. Seara e timpul primordial si sunt perechea eterna. Idila cu nelipsitul parfum al teiului este romantica si iubirii pamantesti nu ii este negata frumusetea. Oamenii au dragostea care se masoara cu clipa, dar traiesc intens. Se simte profund marea melancolie eminesciana. Idila umana este redata cu detasare trista.

Planul uman este salvat prin iubire de curgerea timpului. Purificati si inaltati prin dragoste cei doi se incadreaza armoniei lumii. Luceafarul se inalta apolinic, la o intelegere suprema, apasat si nefericit, sub povara valorii sale de geniu.

Ultimele versuri arata esenta conditiei omului de geniu in raport cu faptura de huma terestra. "Traind in cercul vostru stramt / norocul va petrece / ci eu in lumea mea ma simt / nemuritor si rece." Chipul de lut imagineaza nemurirea, tarana din care este facut omul, iar cercul stramt, nevinovatia limitei.

Luceafarul reda alegoric ceea ce Glossa exprima gnomic (cunoastere succinta).